

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LUONNONSUOJELULAIKSI JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA VN/12128/2019

METO – Metsäalan Asiantuntijat antaa seuraavan lausunnon luonnonsuojelulain luonnoksesta:

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry pitää Luonnonsuojelulain uudistamista merkittävänä lakipäivityksenä. Ammattijärjestömme jäsenet työskentelevät suomalaisen luonnon ja luonnonvarojen käytön ja metsien monipuolisen hyödyntämisen parissa. Meton jäsenet tulevat kohtaamaan arkisessa työssään tämän lain epäselvyydet, puutteet sekä tulkinnanvaraisuuden. Lakiehdotus on myös rönsyillyt muiden lakien alueille ja asioihin, jotka eivät kuulu luonnonsuojelulain piiriin, ja aiheuttavat siksi sekaannusta lain soveltamisessa.

1§ Lain tavoite

Ilmaston muutoksen hillintä on tärkeä kysymys luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kuitenkin luonnonsuojelulain päätarkoitus on monimuotoisuuden ja lajien suojelussa ja ilmastonmuutoksen hillintä tehdään muun lainsäädännön alaisena. Tämän lain tavoitteissa ilmastonmuutoksen hillintä aiheuttaa turhaa epäselvyyttä, joka aiheuttaa epävarmaa tulkintaa lakiehdotuksen yksittäisissä pykälissä.

Esitämme ilmastonmuutoksen hillinnän poistamista luonnonsuojelulain tavoitteista.

3§ Määritelmät

Ekologisen kompensaaation sisällyttäminen lakiin ei ole tarpeellista.

Esitämme, että tämä tulisi poistaa laista.

Määritelmiin on lakiehdotukseen lisätty luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö.

Esitämme, että tulisi käyttää laajempaa termiä, joka on vakiintunut myös kansainvälisessä keskustelussa eli luonnonvarojen kestävä käyttö. Tämä koskee myös muita pykälä, joissa on mainittu luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö.

6§ Saamelaiskulttuurin suoja

Saamelaiskulttuurin suojaan liittyvä pykälä on vaikutuksiltaan epäselvä ja osin ristiriitainen valtion korvausvelvollisuutta koskevan pykälän kanssa.

Esitämme lainkohdan selkeyttämistä.

7§ Varovaisuusperiaate

Varovaisuusperiaatteen mukaan ottaminen lakiin ei ole perusteltua. Varovaisuusperiaatteen ottaminen mukaan aiheuttaa huomattavia tulkintavaikeuksia ja johtopäätöksiä tieteellisiin näyttöihin perustumatta. Tämän pykälän mukaan ottaminen vaikeuttaa lainkäytön ennakoitavuutta, selkeyttä ja läpinäkyvyyttä.

Esitämme tämän kohdan poistamista laista.

8§ Selvilläolo

Selvilläolopykälän mukanaolo erillisenä tuo mukanaan epäselvyyttä laintulkinnasta. Lainkohtaan vetoaminen antaa tulkinnalle niin paljon harkintavaltaa, että tätä pykälää voi olla myös mahdotonta läpinäkyvästi ja yhdenmukaisesti soveltaa toimijan oikeusturvaa heikentämättä.

Esitämme tämän kohdan poistamista laista.

12§ Kunta

Kuntaa koskevia tehtäviä on laajennettu luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö (pitäisi olla luonnonvarojen kestävä käyttö) osaksi edistämistehtävää.

Pykälä on epäselvä tavoitteeltaan ja vaikutuksiltaan, eikä esimerkiksi määrittele koskeeko lisäys vain kunnan omistamia vai kunnan alueella olevia maita. Meto näkee kielteisenä ja epämääräisenä lakiin kirjatun tehtävän mahdolliset vaikutukset kaavoitukseen ja muuhun lainsäädäntöön.

Esitämme kyseisen kohdan poistamista lakiluonnoksesta. Luonnonsuojelulakiin kirjattavat tehtävät tulee toteuttaa ja korvata luonnonsuojelulain keinoin.

6. luku

44§ Luonnonsuojelualueet ja niiden perustamisedellytykset

Luonnonsuojelualueiden perustamisen laajentamista on laissa esitetty tavalla, joka vaikutuksiltaan on ennakoimaton ja epämääräinen. Ehdotuksessa voi perusteena olla mm. ilmaston muutokseen sopeutuminen, harvinaiset ja harvinaistuvat lajit sekä luontotyypit. Määrittely on epämääräinen ja tulkinnan kirjo voi olla laaja.

Esitämme, että poistetaan laista luonnonsuojelualueen perustamisen perusteena ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Esitämme myös, että luonnonsuojelualueen perusteena on uhanalainen laji tai luontotyyppi ja poistetaan perusteena määritelmät harvinaisen ja harvinaistuva.

11. luku Ekologisen kompensaation toteuttaminen

Esitämme, että lakiin ei oteta mukaan ekologista kompensaatiota, vaan odotamme hallitusohjelman mukaisten pilotointien tuloksia ennen lainsäädäntöä.

14. luku

118 § Tiedon laatu

Luonnonsuojelun tietojärjestelmän tietoja päivitetään tietojärjestelmän 116 §:n 2 momentissa mainittujen ylläpitäjien laissa säädettyjen velvoitteiden hoitamisen yhteydessä. Lisäksi tietoja voidaan päivittää mainituille ylläpitäjille toimitettujen tietojen perusteella. Esiintymisen taajuus ja ilmoittajien kompetenssi ja luotettavuus sekä talletetun tiedon ajantasaisuus on varmistettava. Ajantasaisuus tarkoittaa myös sitä, että vanhentuneet ja paikkansapitämättömät tiedot tulevat tietokannasta poistetuksi. Tiedon tuottaja vastaa tiedon oikeellisuudesta. Tietojärjestelmän ylläpitäjä vastaa siitä, että tietojärjestelmään merkitään tiedon laatua kuvaavat tiedot tiedon lähteestä ja tiedon hankkimisen ja tallettamisen ajankohdasta.

Esitämme, että tietojärjestelmään talletetaan ainoastaan viranomaisen tuottamaa tai luotettavaksi varmistamaa tietoa.

14. luku, Luonnonsuojelun valvonta, hallintapakko ja rangaistukset

129 § Rangaistukset

METO näkee huolestuttavana esitetyn lain monet epämääräisyydet käytännön toimijoiden kannalta kentällä ottaen huomioon, että nämä tulkinnanvaraisuudet siirtyvät myöhemmin oikeusistuimissa ratkottaviksi ja toimihenkilöiden toiminta tulkittavaksi tämän lain pohjalta. Jo pelkästään syytteen tai syytteen uhan alaiseksi joutuminen henkilökohtaisella vastuulla työnantajan tai toimeksiantajan tehtävissä tekee toimimisen hankalaksi ja henkisesti jopa raskaaksi.

Helsingissä 6.9.2021.

METO - METSÄALAN ASiantuntijat RY

Stefan Borgman
puheenjohtaja

Ilpo Puputti
järjestöpäällikkö

